

gazdasági éleben a hadsereg ellátásában nehézség nem lesz.

A félhivatalos M. Tudósító Jelenti: Egy este megjelenő lap Windischgrätz Lajos herceg közlelmezési miniszter lemondásáról és lemondásának elfogadásáról ad hírt. Mint illetékes helyről értesülünk, ez a hír nem felel meg a valóságnak. Windischgrätz Lajos herceg kizáróan élelmezési ügyben tartózkodik Bécsben, a hol kénytelen az osztrák kormányval és a közlelmezési választmány elnökével folyó tárgyalások miatt még egy-két napig időzni. A bécsi tartózkodásával kapcsolatban egyéb közlemények nem eszettek önkényes kombinációk.

A bajor miniszterelnök és hadügyminiszter Budapesten.

Dandl Ottó bajor miniszterelnök és Helingrath bajor hadügyminiszter Tucher báró bécsi bajor követ társaságában tegnap délután Budapestre érkezett. Tegnap hosszasan tanácskoztak Sztérenyi József báró kereskedelemügyi miniszterrel, ma délelőtt pedig a mezőgazdasági muzeumot, a képzőművészeti muzeumot, a kereskedelmi muzeumot és a felsőipariszkolát tekintették meg. Délután Weckerle Sándor miniszterelnökkel és ismét Sztérenyi báróval tanácskoztak.

A német újságírók Budapesten.

Budapest, szept. 13.

Ma délután érkeztek Budapestre a német újságírók. A német nyilvánosságot képviselik, nagy világlapok olvasótömegeinek nyilvánosságát. Személy szerint is kiváló fiai a német nemzetnek. Tavaly mi voltunk náluk, ezidén ők látogattak meg bennünket. A látótság, mely elválasztott tőlük, a mai nappal hatalmasat csökkent. Látnak és éreznek, impressziókat gyűjtenek. Látnak a magyar viszonyokat, érzik a magyar vendégszeretet minden melegségét, gyűjlik a sűrűn szikrázó impressziókat, melyek egy más Magyarország képét nyomják lelkükbe, mint a melyet eddig ismertek. A vendéglátó kedv, a szeretet elkíséri minden lépésükön s ennek melegében olvadtak föl ma délután csak úgy, mint este, s a legendás messzi magyar föld dicséretével lettek teli. Ez lobogott kis magánbeszélgetéseikben csak úgy, mint hivatalos beszédjeikből, melyek a pályaudvaron és a fehér asztalnál hangzottak el. A mai nap, mely a német és magyar sajtó találkozásának napja, a következően telt:

A megérkezés.

Program szerint a mai délutáni, két órakor érkező gyorsvonattal kellett a német újságíróknak érkezniük. A királyi váróterem ajtaját erre az alkalomra kinyitották, a perronon jóval a vonat érkezése előtt gyülekeztek a fogadásra kijelölt újságírók, funkcionáriusok és urak. Az újságírók alkalmi jelenévt viseltek kabátjukon és fogadták a város képviselőit.

Elsőnek érkezett meg Bódy Tivadar dr. polgármester, majd Wildner Ödön kultúratanácsos, majd megjött Sándor László dr. főkapitány, Beniczky Tamás rendőrfőparancsnok. Nyomban után kerültek a pályaudvarra Fürstenberg-Stamheim gróf német főkonzul, Stalbe alkonzul s a német konzulátus funkcionáriusai, kik a vonat érkezéséig telt időt az újságírókkal való beszélgetéssel töltötték. Az Otthon írók és hírlapírók körének képviselőiben Kóbor Tamás alelnök, az Újságíró-Egyesület részéről Márkus Miksa elnök, a miniszterelnökség sajtóirodája részéről Bónitz Ferenc osztálytanácsos, a honvédelmi minisztérium sajtóosztálya részéről De Sgardelli Cézár dr. szászados, a Budapesti Napilapok Szindikátusa részéről Agai Béla dr. elnök, a Politikai Napilapok Képviselői részéről Vácsi József dr. elnök, a Magyar Újságírók Országos Szövetsége részéről Benda Jenő dr. igazgató, a Magyar Szakírók Országos Egyesülete részéről Katona Béla elnök s a fővárosi sajtó képviselői és nagyszámú érdeklődő közönség jelent meg.

A vonat valami husz pernyi késéssel érkezett meg. A vonathoz csatolt Pullmann-kocsiban utaztak a vendégek, a kiket az újságírók németiszavu ételével fogadtak és a váróterembe kalauzoltak, a hol a tavalyi utazás résztvevői bemutatják őket a többi kollégáknak és a hivatalosan megjelent uraknak.

A bemutatkozás után Bódy Tivadar dr. polgármester üdvözölte németül a vendégeket. Örömet fejezte ki, hogy a német vendégeket a főváros falai között üdvözölheti és azt kívánta, hogy érezzék a magyar vendégszeretet tüzeinek melegénél minél jobban magukat.

Ezután Márkus Miksa a Budapesti Újságírók Egyesületének elnöke, üdvözölte a magyar sajtó nevében a német újságírókat Rippler Henrik, a Tag-

liche Rundschau főszerkesztője, a Berliner Presseverein elnöke, köszönte meg az üdvözlést. Örömet fejezte ki azon, hogy a német újságírók eljöttek Magyarországra és meg van róla győződve, hogy itt a legkellemesebb napokat fogják tölteni. Szavai végén Magyarországot éltette, mire a körülállók is lelkes Hoch, Hoch kiáltásokkal feleltek.

Az üdvözlés után a német újságírók autombilba ültek és a Teréz-köruton, Andrássy-uton, Károly király-uton, Ferdinánd bolgár cár útján, Mehmed szultán-útján és a Ferenc József-hídon keresztül a Gellért szállóban lévő lakásukra vonultak.

A vendégek névsora a következő: Baecker Miksa, a Deutsche Tageszeitung szerkesztője, Goldschmied, a Berliner Lokalanzeiger igazgatója, Mantler Henrik dr., a Wolff féle távirati iroda igazgatója, Rippler Henrik, a Tägliche Rundschau főszerkesztője, Wolff Tivadar, a Berliner Tageblatt főszerkesztője, Fulda Lajos dr., Marx Pál, a Tag főszerkesztője, Stark, a Münchner Neueste Nachrichten munkatársa, Wohlfahrt, a München-Ausburger Abendzeitung munkatársa, Hemrich dr., Kohnstedt, a Frankfurter Zeitung szerkesztője, Flach, a Dresdner Anzeiger szerkesztője, Goldstein, a Königsberg-Hartungische Zeitung szerkesztője, Piper dr., a Hamburger Nachrichten munkatársa, Sedlak dr., az Ostdeutsche Rundschau szerkesztője, Landau dr., a Berliner Tageblatt munkatársa és néhány osztrák kollégájuk. A német újságírók kíséretében Budapestre érkeztek a külügyminisztérium sajtóosztálya részéről Wippen dr. főkonzul és Schandera kormánytanácsos.

A német újságírók Bécsből Budapestig a Magyar Államvasutak vendégei voltak és a vonathoz csatolt étkezőkocsiban ebédelték.

Sétahajózás a Dunán.

A német újságírókat az első meghívó már lakásukon várta. A meghívó élén Sztérenyi József báró kereskedelemügyi miniszter neve volt, a ki sétahajózásra hívta a vendégeket és társaságukat. A sétahajózás félöt órakor kezdődött. Az Eötvös-téri kikötőben lobogódiszben várta német kollégáinkat a MFTR Ferenc József nevű gőzöse. A miniszter Tolnay Kornél kíséretében a hajóhídon fogadta a vendégeket. Mind egyikükhöz volt egy-egy barátságos szava és utközben is asztaltól asztalhoz járva társalgott velük.

A sétahajózásra a vendégeken kívül hivatalosak voltak az újságíró egyesületek képviselői, a nevesebb újságírók és írók, Fürstenberg Egon gróf német főkonzul, Stubbe alkonzul, Wodianer Ariur báró, a külügyminisztérium képviselője, Schandera kormánytanácsos, Teleszky János titkos tanácsos, Bolgár Ferenc titkos tanácsos, Zsembery István, Haitzy Pál, Reich Árpád ezredes, Harrer Ferenc alpolgármester, Wildner Ödön fővárosi tanácsos, Végh Károly udvari tanácsos, a MFTR igazgatósága és sokan mások.

A parton löbb száz főnyi közönség sorakozott, a filmgyárak fölvevői és a fényképészek gépei lesték az érkezőket. Félöt órára megtelt a hajó, a német újságírók kollégialis beszélgetésbe melegedtek magyar pályatársikkal, kiknek nem győzték dicsérni a vállalkozó, sokszínű képet, a felbukkanó tájrajzokat, melyek föltárták a magyar főváros minden szépségét. A hajó leuszott Csepelig, majd megfordult és elhajózván a Lánce- és Margithid alatt, megkerülte a szigetet. A szaloban uzsonnát szolgáltak, s intím, meleg beszélgetés zsongott az asztalok fölött, melyet élénkítő tett a csodálkozás és az elragadtatás egy-egy kiáltása, melyet a kibontakozó kép esalt a vendégek szájára. A hajó megkerülvén a szigetet, vízmentében siklott el a hidak alatt és kikötött az Eötvös-teri rakodóparton, a honnan autók röptették a Gellért-szállóba a vendégeket.

Az Újságírók Egyesületének vacsorája.

A Budapesti Újságírók Egyesületének vendéglátó asztalánál, a Hungária-szállóban látnak viszont a hajózás után megint vendégeinket. Kilenc órára vacsorára terítették az alsó nagyterem asztalait. Az asztaloknál ott ültek a német újságírók magyar kollégáikkal, a magyar politikai és társasélet kitűnőségével. Százötvenen voltak együtt, megjelent Sztérenyi József báró kereskedelemügyi miniszter, Szarmay Sándor báró honvédelmi miniszter, Wlassics Gyula báró, a főrendiház elnöke, Scitovszky Béla, a képviselőház elnöke, Fürstenberg-Stamheim Egon gróf német főkonzul, Sztójánovich bolgár főkonzul, Kary báró, a magyar honvédség főparancsnoka, Lukachich Géza báró, a budapesti honvédkerület parancsnoka, Bárczy István dr. főpolgármester, Wodianer báró meghatalmazott miniszter, Teleszky János és Lánzy Leó titkos tanácsosok, Bódy Tivadar dr. polgármester, Payr Vilmos honvédelmi államtitkár, Tolnay Kornél államtitkár, Ullmann Adolf báró főrendiházi tag, Hofstätter alezredes, württembergi testőrőrnagy, Dörtenbach ezredes, a porosz hadügyminisztérium meghatalmazottja, Madarassy-Beck Gyula báró és Zsembery István dr. országgyűlési képviselő, Reich Árpád ezredes, a sajtóhadiszállás helyettes parancsnoka, Thott Gábor ezredes, a sajtófelügyeleti bizottság katonai vezetője, Gonda Henrik dr., Bárczy Ist-

ván dr. és Arg Pál dr. miniszteri tanácsosok, Kárpáthy, Farkas és Rapach vezérkari alezredesek és még sokan mások.

Az első felköszöntőt Márkus Miksa, a vendéglátó egyesület elnöke mondotta. Ősi magyar szokás, — ugymond, — hogy ha ünnepi lakomára ülünk, első köszöntő poharunkkal a hályvt éltetjük. Mikor a hatalmas szövetséges nemzet nyilvánosságának munkáit a magyar kartársak nevében üdvözli vendégeink gyanánt, ez üdvözlésnek első szava, hogy éltesse a német császárt. Vendégeinket úgy üdvözli mint barát a barátot, mint mesterségbeli a mesterségbelit. A mi mesterségünknek, a sajtónak fontosságáról és hivatásáról, a háboru ugyancsak ke-ménykezű tanítómester volt a világban. A mi sajtónk, a német és a magyar sajtó a háboru alatt sem esett soha antantbeli kollégáinak ama bűnébe, hogy emberi majtában akarja befektetni az ellenfelet és mint favolt és nemzetből akarja tőle elidegeníteni a világot. A mi a sajtó a szabadság, függetlenség háboru előtti mértékének birtokában dolgozott: német és magyar nyelven az emberiség közös ideál-jáért dolgozott és hazafias hűsége a békés fejlődésen osztrétt. És ez ideálokhoz nem lett hűtelen a háboru nehéz szolgálata alatt sem. A háboru most olyan fázishoz ért, a melyben a politikai érdeklődés most már szinte egyedül csakis a jövővel foglalkozik. Ha a sajtót vesszük szemügyre, akkor meg éppen a jövőről kell beszélnünk, mert hiszen csak a béke adhatja meg a sajtónak azt, a mi nélkül bé-kében teljesen értéktelen, sőt káros: a szabadságot és a függetlenséget. A sajtó hivatása, hogy világ-postája legyen az egész művelt és összetartó emberiségnek. Az újságnak megvan az a lehetősége, hogy feleslegessé tegye az ágyút és az legnemesebb, legnagyobb és legnagyobbrendűt. Szabadjon ezt a sajtót legfőbb hadi és békecéllja gyanánt meg-állapítanom, nem hiszem, hogy bármely pártbeli s a háboru alatt bármily álláspontu német újság ne vállalná. E hadi és békecéllhoz közelebb visz bennün-ket a közönség, melyet mi mesterségbeliek egymással érzünk s az érinkezés, melyben egymást megismerjük s egymáshoz közelebb jutunk. Már ezért is szabadjon esemény gyanánt ünnepelem és megköszön-nöm, hogy hozzánk ellátogattak. Ujból melegen üdvözli a német sajtót, a német újságírókat.

Márkus sajtó Rippler dr., a Deutsche Tageszeitung főszerkesztője, a Berliner Presseverein elnöke és a németbirodalmi sajtószövetség helyettes elnöke nagy elismeréssel szólott a magyar nemzet király-hűségéről, a mely mindenkor önértettel és nagy felelősséggel párosult. IV. Károlyt, Magyarország apostoli királyát éltette. Megemlékezett arról a lelkesedésről, a mellyel a magyar újságírókat tavaly Berlinben fogadták. Budapestre jött újságírók a német nép küldötteinek érzik magukat, a kik tanúságot tesznek arról, milyen barátsággal és szívesseggel viselkedik a német nép a császártól a legutolsó fér-füig a magyar nemzet iránt. (Tetszés.) És így másodszor is idejöttek a Berlinben szötte szálak tovább-szövésére és elmélyítésére. Az előtte szóló hadicéll-jaihoz mindenben csatlakozik. Eppen a sajtó óriás hibát követett el, a melyet remélhetően ez a háboru jóvá tesz. Ha például a szellemek, a közvélemény mozgósítását épp annyira idejekorán és épp oly messzelátó gondossággal és komolysággal végezte volna a sajtó, mint a hogy a haderő mozgósítását végezték, akkor a hazugságok és rágalmozgások rohanó árja nem lepett volna meg mindannyiunkat annyira, mint a mennyire ez valóban történt. (Élénk helyeslés.) Igazi hatását a sajtó csak a szabadság életemének hatása alatt fejtheti ki, oly szabadságnak, a mely a felelősséggel párosult. Magyarország jövőjére, a magyar sajtóra és arra emelte poharát, hogy a béke napjaiban Magyarország ezeréves küzködését majdan e fényes jövő koronázza meg. (Hossz-szantartó éljen- és hoch-kiáltások.)

Sztérenyi József báró kereskedelemügyi miniszter szólott azután. A magyar kormány nevében üdvözli ama hatalmas német szövetséges képviselőit, a mely a békeben nagynak, a kulturmunkában műtaszerűnek és a háboruban leg hatalmasabb katonai erő kifejtésére képesnek bizonyult. Üdvözli ama nemzet képviselőit, a mely a háboruban felismerte értékünket, a mely az előtte szóló szavai szerint is meg van győződve arról, hogy Magyarország ereje német érdek. Minékünk, ugymond, husunkká és vérünké vált, hogy az a szövetség, a melyet Németország és Magyarország providenciális államférfiai kötöttek, monarchiánk és nemzetünk legerősebb támasztéka. A német sajtó feladata éppen abban csu-szosodik ki, hogy a német néppel megérttesse, hogy ugyanolyan értékes, mint az osztrák és magyar monarchiára, e szövetség Németországra is, ugyanolyan értékes különösen most, hogy a világháboru vérkeresztsége örök időkre megszilárdította.

Nagy súlyt vetünk arra, ugymond, hogy szövetségesünk minket megismerjen. Hibáinkban és erényeinkben egyaránt. És különösen fölismerje azt, hogy a magyar önállóságra irányuló törekvések sohasem a monarchia rovására igyekeznek érvényesülni, hanem mindig ennek erősítésére, presztizsének emelésére. (Élénk helyeslés és taps.) Minékünk, magyaroknak, érdekünk az, hogy testvéralamunk,

Ausztria is erőssé és hatalmassá váljék. (Tetszés.) És ugyanigy Ausztriának is érdeke kell hogy legyen egy erős Magyarország. (Igaz! Ugy van!) Önöknek, uraim, mondta a miniszter, szívesen nyújtunk alkalmat, hogy minket mennél behatóbban ismerjenek meg, az erős, tárgyilagos német kritika világánál. Nem kérjük a magunk részére e tekintetben a szövetséges elnézését sem.

Szterényi beszéde után *Bárczy* István főpolgármester köszöntötte a főváros nevében a német vendégeket, majd *Szcitovszky* Béla a képviselőház alelnöke beszélt. Ez után *Fulda* Lajos mondott szellemes köszöntőt. A legnagyobb bók, — ugymond — a melyet házigazda vendégének mondhat, az, hogy a vendég anyanyelvén üdvözi. A magyar mint házigazda ezt megtette és megmutatta, hogy pompásan beszél németül. A német ennyire még nem jutott, de ez csak arról tesz bizonyosságot, hogy kulturájukkal még nem foglalkoztak kellő módon. A jövőben ezt is meg fogják tenni s Berlinben már van egy társaság, a mely a magyar nyelv tanulmányozását tűzte ki zászlajára, melynek a szóló is tagja lett. A magyar vendéglátók elttetésével fejezte be beszédjét, mely után *Gonda* Henrik dr., majd *Lányi* Zsigmond beszélt. Végül *Sedlak*, az *Ostdeutsche Rundschau* szerkesztője szolt az osztrák és magyar egyetértésről. Ez után a vendégek szállásukra tértek.

Holnap délben a főváros, délután a német főkonzul, este pedig a miniszterelnök látja vendégül őket.